

Arhiepiscopia Aradului
Protopopiatul Lipova
Parohia „Sf. Ierarh Nicolae Păuliș

A. ISTORICUL COMUNITĂȚII

-Comuna Păuliș este situată în vestul României, în județul Arad, pe malul drept al râului Mureș, la poalele dealurilor ce alcătuiesc treapta sudică a Munților Zărandului, Masivul Highiș, într-o zonă cunoscută sub denumirea de Podgoria Aradului. Vatra satului este amplasată pe exteriorul unui arc de curbura pe care dealurile subcarpatice îl formează aici. Prin mijlocul comunei trece șoseaua DN 7, din care se desprinde în centrul comunei DJ 708 B, ce străbate întreaga podgorie arădeană. În actuala ei structură administrativă, comuna Păuliș are în alcătuire patru sate (Păuliș (reședință de comună), Barațca, Cladova și Sâmbăteni). Cercetările arheologice din zona localității au scos la iveală mărturii, care atestă pe aceste locuri o civilizație încă din paleoliticul superior, dar mai precis din epoca fierului, perioada Hallstattiană, cu elemente aparținând culturii Basarabi, dar și culturii Baden-Coțofeni, din perioada sec. II î. d. Hr. .

-În memoria celor care au luptat și s-au jertfit în Războiul pentru Reîntregirea Neamului Românesc, s-a înălțat în centrul localității Păuliș, cu sprijinul grupului coral și al enoriașilor ortodocși un frumos monument, care va aminti peste ani de eroii păulișeni. De asemenea în memoria ostașilor români, ofițeri, subofițeri și elevi ai Detașamentului Păuliș, căzuți la datorie pentru a stopa înaintarea trupelor hitleristo-horthiyste spre Defileul Mureșului, s-a înălțat un monument, opera sculptorilor arădeni Emil Viorel și Ion Munteanu și a arhitectului Miloș Cristea. Monumentul are o înălțime de 20 m și o arhitectură deosebită.

B. ISTORICUL BISERICII ACTUALE

-Se presupune că primul lăcaș de cult creștin din Păuliș ar fi fost o biserică de lemn, deoarece în anul 1530 este menționat pe o veche carte de cult preotul Mircea din Păuliș. Existând un preot, exista cu certitudine și o biserică. În Conscripția din 1755 a episcopului Sinesie Jivanovici, este menționată la Păuliș a unei vechi biserici din lemn, cu hramul „Sfântul Nicolae”. În aceeași conscripție sunt menționați la Păuliș preoții Nicolae și Radu. Deoarece biserică din lemn era degradată de intemperii, credincioșii au solicitat în anul 1779 aprobarea pentru construirea unei noi biserici.

-Actuala biserică a fost zidită între anii 1780-1783, cu hramul „Sf. Ierarh Nicolae”, folosindu-se materiale: piatră, cărămidă, acoperiș cu tablă, în stil baroc-vienez. Pictura în tehnica frescă, a fost realizată în anul 1965, de către pictorul Nițulescu Constantin din București, an în care a fost și târnosită de către Î. P. S. Teoctist. Iconostasul a fost pictat de Iosif Matei.

-Aici au slujit preoții: Popa Jivco (1660), Popa Gligor (1752), Popa Ianoș (1752), Popovici Nicolae și Uroșev Radu (1755), Condrat Urzică și Sava Tobescu (1767), Filimon Alexeevici și Avram Putici (1791), Iacov Putici (1829), Nicolae Popovici și Vasile Popovici (1838), Nicolae Putici (1861), Demetrie Pauca (1871), Zamfir Conopan (1861-1916), Popescu Cornel (1902-1936), Barbă Gheorghe (1933-1976), Lupșa Gheorghe (1936-1953), Rusu Ioan (1977-2014). Începând din anul 2014 luna noiembrie preot paroh aici este Ungur Daniel Nicolae.

C. CIMITIRUL

Biserica are două cimitiresituate la intrarea în localitate având și o capelă. Într-unul din aceste cimitire sunt înmormântați preoții Popescu Cornel și Barbă Gheorghe, precum și câpitanul Fătu Ioan.

D. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI

Parohia desfășoară activități catehetice cu tinerii, fiind incluși în proiectul Patriarhiei Române „Alege Școala”. Periodic se organizează excursii cu enoriașii la mănăstirile din țară .

Are cor mixt.

Începând cu anul 1990 în fiecare an în luna septembrie cu prilejul comemorării eroilor “Detașamentului Păuliș” de la fosta Școala de Subofițeri Radna, în biserica noastră se oficiază Sfânta Liturghie Arhierescă, precum și slujbele speciale de pomenire.

E. DATE DE CONTACT

Parohia Păuliș cu hramul „Sf. Ierarh Nicoae” Păuliș nr. 118, comuna Păuliș , județul Arad; Nu are telefon și site oficial.

F. BIBLIOGRAFIE

- Petru Nicoară, Tatiana Tudur, Cornelia Foster, “Monografia Comunei Păuliș”, Editura Mirador, Arad, 2010.